

Bijlage 1: Uiteenzetting argumentatie FSR FGw medezeggenschapsrechten onderwijsprogramma's

Op 5 juli 2016 heeft de Facultaire Studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen (FSR FGw) een adviesaanvraag ontvangen omtrent de medezeggenschapsrechten op onderwijsprogramma's. In deze bijlage wordt de reactie van de FSR FGw op de discussiepunten uiteengezet. De discussiepunten zullen worden behandeld in dezelfde volgorde als in de adviesaanvraag. Voor de volledigheid worden de discussiepunten uit de adviesaanvraag in de dikgedrukte stukken vermeld. Allereerst zal de visie van de FSR FGw op medezeggenschapsrechten op onderwijsprogramma's kort worden samengevat en daarna zullen alle vragen uit de adviesaanvraag één voor één worden beantwoord. Dit zal op sommige punten zorgen voor herhaling. Dit is om er voor te zorgen dat elke vraag apart volledig wordt beantwoord.

Visie

Indien er expertises worden afgeschaft is dit nadelig voor de studenten. De keuzevrijheid van studenten wordt hiermee kleiner gemaakt. (Aankomend) studenten kunnen niet meer voor de afgeschafte expertise kiezen en studenten kunnen geen keuzevakken in die expertise meer volgen. Het gaat er hierbij niet enkel om dat studenten minder keuze hebben maar het gaat er ook om dat er kennis verloren zal gaan bij het afschaffen van expertises. Het is een taak van de FSR FGw om te waken voor verlies in kennisoverdracht. De FSR FGw behartigt de belangen van studenten. Omdat het afschaffen van expertises studenten raakt, dient de FSR FGw zich hier mee bezig te houden. De FSR FGw heeft in de huidige situatie instemmingsrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen. Expertises lagen voorheen vaker opgeslagen in de vorm van opleidingen. Momenteel worden deze expertises steeds vaker gebundeld met andere expertises in bredere opleidingen. De FSR FGw heeft in het huidige systeem geen zeggenschap over deze vormen van expertises. Doordat opleidingen steeds vaker brede labels hebben verliest de FSR FGw dus rechten. Hierdoor kunnen expertises waar de FSR FGw vroeger instemmingsrecht op had worden afgeschaft zonder dat de FSR FGw hiervoor instemming moet verlenen. De rechten van de FSR FGw worden dus ingeperkt. Het verkleinen van de rechten van de FSR FGw gebeurt niet aan de hand van een (landelijk) debat over de rol van medezeggenschap, maar door het anders indelen van expertises. Studentenperspectieven worden op deze manier niet meegenomen in de besluitvorming. Om de rechten van de FSR FGw, zoals oorspronkelijk

bedoeld in de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) te continueren is het daarom noodzakelijk dat de FSR FGw ook instemmingsrecht krijgt op het afschaffen van de volgende expertises: programma's, majoren, minoren en tracks.

Beantwoording vragen

- **Welke vormen van onderwijsprogramma's onderscheiden we als het gaat om formeel advies- of instemmingsrecht? Opleidingen, programma's, majoren? Waar ligt de grens? Wanneer het er om gaat om het medezeggenschapsrecht uit te breiden naar expertises in algemene zin, dan leidt dat tot de principiële vraag wat een expertise is. Zijn dat alle disciplines, of zelfs subdisciplines die binnen een opleiding aan bod komen? Relateren we het aan onderzoeksdomeinen of gaat het om expertises of onderzoeksgebieden die een substantieel onderdeel zijn van een onderwijsprogramma?**

De FSR FGw vindt het opmerkelijk dat 'majoren', 'minoren' en 'tracks' niet duidelijk gedefinieerd zijn. De FSR FGw heeft deze expertises daarom zelf van een definitie voorzien. Alleen 'programma' is gedefinieerd volgens landelijke afspraken zoals beschreven is in de notitie 'voorstel invulling brede labels – opleidingen/programma's/studieplan' van 11 januari 2011. Volgens de FSR FGw is 'expertise' een verzamelterm voor vier soorten specialismen binnen een opleiding. Deze vier specialismen zijn: programma's, majoren, minoren en tracks. De FSR FGw zal nu de definities van deze specialismen geven zoals ze grotendeels door hem zijn gedefinieerd.

Een track wordt aangeboden door een bachelor- of masteropleiding. Tracks zijn specialisaties binnen een geaccrediteerde opleiding die de opzet hebben van een zelfstandig programma. Studenten kunnen tijdens hun studie kiezen welke track(s) zij volgen. Tracks bevatten ongeveer 18 ECTS tot 30 ECTS, maar worden niet als track op je bul vermeld. Een track is een verplicht onderdeel van de opleiding, dit in tegenstelling tot de minor.

Een minor is geen verplicht onderdeel van een opleiding. Een minor is een samenhangend vakkenpakket van 24 ECTS tot 30 ECTS dat studenten de gelegenheid geeft een bepaald (onderzoeks)thema breed te benaderen of zich te verdiepen in een bepaald onderwerp. Een minor geeft, net als een track, de mogelijkheid om een eigen invulling te geven aan een opleiding. Minoren hebben een specialistisch of interdisciplinair karakter. Specialistische minoren geven de mogelijkheid aan de student om zich verder te verdiepen in diens opleiding. Interdisciplinaire minoren bieden studenten de mogelijkheid om zich in een breder gebied te laten onderwijzen door zich te richten op een ander vakgebied. Een minor is een optioneel onderdeel van de keuzeruimte en wordt bij het succesvol afronden ervan vermeld op het

diploma. Sommige minoren kunnen worden uitgebreid tot 60 ECTS, dan is de minor inclusief een scriptietraject. Sommige minoren geven toegang tot een master met specifieke ingangseisen.

Een major bestaat uit ongeveer 60 ECTS tot 78 ECTS vastgelegde vakken, exclusief de scriptie. De majoren die de FSR FGw als expertise beschouwt hebben de eigenschap dat zij een vakkenpakket zijn dat gekozen moet worden. Opleidingen die slechts bestaan uit één studieprogramma hebben dus geen majoren. Er bestaan opleidingen, zoals de bacheloropleiding Midden-Oosten Studies, waarbij binnen de opleiding gekozen dient te worden tussen twee of meer majoren. Deze majoren waren vaak voorheen een zelfstandige opleiding en hebben dan ook het karakter van een zelfstandige opleiding. Dit betekent dat majoren een eigen programma hebben met eigen vaste vakken. Bij majoren wordt er een zelfstandig traject gevolgd. Dit kan worden begrepen door een vergelijking tussen de tracks van de studie Nederlandse Taal en Cultuur en de majoren van Slavische Talen en Culturen. Bij het kiezen van één of meerdere tracks blijft de student 'Nederlands' (be)studeren. Wanneer er bij de studie Slavische Talen en Cultuur wordt gekozen voor de major Russisch zal de student Russisch (be)studeren. In de studiehandleiding van 2016-2017 staat dan ook dat de majoren van Slavische Talen en Culturen 'in feite grotendeels zelfstandige bacheloropleidingen' zijn. Daarom beschouwt de FSR FGw, wanneer er bij zulke opleidingen kan worden gekozen tussen twee of meer vaste vakkenpakketten, ieder van deze opties als een major. Ook een major wordt bij het succesvol afronden ervan op je diploma vermeld.

Verder gebruikt de FSR FGw de definitie van 'programma's' zoals deze landelijk is afgesproken en geformuleerd in de notitie 'voorstel invulling brede labels - opleidingen/programma's/studieplan' van 11 januari 2011. Programma's hebben minimaal vijftig procent eigen vakkenaanbod (inclusief scriptie). Verder is een programma een zelfstandige eenheid met een vastgesteld curriculum in deel B van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) van de opleiding. Daarnaast kunnen er bij een programma eventueel iets aangescherpte toelatingseisen zijn naast de toelatingseisen van de opleiding.

- **En waar leggen we vast welke onderwijsprogramma's er zijn (en dus ook wat niet een onderwijsprogramma is)?**

De FSR FGw denkt dat definities van verschillende expertisevormen het best in deel B van de OER kunnen worden vastgelegd. In deel A en B van de OER kunnen de definities van de verschillende vormen van expertises worden vastgelegd in de begrippenlijst. In deel B van de OER kan elke opleiding specificeren welke programma's, tracks, minoren en majoren onderdeel uitmaken van hun opleiding en uit welke vakken de specialismen bestaan. Programma's, minoren, en sommige tracks, zijn in de huidige situatie al juridisch vastgelegd in deel B van de OER. Volgens de FSR FGw zou het dan ook een consistente keuze zijn om andere

expertisevormen (tracks en majoren) hier ook vast te leggen. Zo ligt de invulling van alle vormen van expertises (programma's, majoren, minoren en tracks) op dezelfde plek vast en blijft het overzichtelijk.

- **Hoe verhouden adviesrecht en instemmingsrecht zich tot elkaar? Welke zekerheden biedt adviesrecht? En welke zekerheden biedt instemmingsrecht dat het adviesrecht niet biedt? Het opheffen van bijvoorbeeld een major zou een ingrijpende programmawijziging betekenen waarbij het DB een negatief advies van OC, FSR en/of OR niet zo maar naast zich neer kan leggen.**

In artikel 9.35 van de WHW is het adviesrecht voor de medezeggenschap op universiteiten vastgelegd. Er worden een aantal voorwaarden genoemd waaraan de decaan zich moet houden. Eén hiervan (a) is dat het 'advies wordt gevraagd op een zodanig tijdstip dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op de besluitvorming'. Dat adviesrecht niet per definitie van invloed is op besluitvorming blijkt uit de laatste voorwaarde (d), waarin wordt gezegd dat 'de raad, indien het college van bestuur het advies niet of niet geheel wil volgen, in de gelegenheid wordt gesteld nader overleg met hem te voeren alvorens het besluit definitief wordt genomen'. Er wordt hier dus gezegd dat de raad bij negatief advies in gelegenheid is een overleg aan te vragen met de decaan. Er wordt niet expliciet benoemd dat de decaan de besluitvorming hieraan moet aanpassen. Dit in tegenstelling over wat in artikel 9.38 staat over instemmingsbevoegdheid. Hier staat namelijk:

'De decaan behoeft de voorafgaande instemming van de faculteitsraad voor elk door hem te nemen besluit met betrekking tot ten minste de vaststelling of wijziging van:

- a. het faculteitsreglement, bedoeld in artikel 9.14, en
- b. de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13, met uitzondering van de onderwerpen genoemd in het tweede lid, onder a tot en met g en v, en met uitzondering van de eisen, bedoeld in de artikelen 7.28, vierde en vijfde lid, en 7.30b, tweede lid.'

De decaan moet dus instemming hebben alvorens hij een besluit doorvoert waarop de FSR FGw instemmingsrecht heeft. Geen instemming kan betekenen dat een besluit niet doorgaat, terwijl een negatief advies dit niet garandeert. Het verschil tussen advies- en instemmingsrecht blijkt al uit de eerste voorwaarde (a). Een advies kan namelijk van wezenlijke invloed op de besluitvorming zijn en instemmingsrecht is van wezenlijke invloed. De positie van de medezeggenschap is sterker wanneer zij instemmingsrecht heeft, een sterke positie van de FSR FGw betekent dat hij meer voor de studenten van de FGw kan betekenen door er onder andere

voor te zorgen dat expertises worden beschermd. In het geval van instemmingsrecht dient het faculteitsbestuur een geschil aan te spannen wanneer er onenigheid is. Het gevolg hiervan is dat het faculteitsbestuur initiatief moet nemen wanneer er geen compromis wordt gevonden.

De FSR FGw handelt altijd vanuit inhoudelijke argumenten in het belang van studenten en zal niet focussen op of een studie rendabel is. De FSR FGw houdt het aanbod van opleidingen en daarmee de studentenbelangen in de gaten. Het vertegenwoordigen van studentenbelangen is de belangrijkste taak van de FSR FGw. Het behoud van de expertises is dus een belangrijk streven van de FSR FGw. Dit streven kan nu uitgevoerd worden in de vorm van instemmingsrecht op het afschaffen en initiëren van opleidingen. In het geval van expertises ligt dit echter complex.

Bij bijvoorbeeld Slavische Talen en Culturen bestaan verschillende expertises, namelijk Russisch, Pools, Servisch/Kroatisch en Tsjechisch. Als Russisch, dat volgens de studiegids grotendeels een zelfstandige bacheloropleiding is, zou verdwijnen uit de opleiding Slavische Talen en Culturen heeft de FSR FGw hier echter geen instemmingsrecht op. Waar Russische Taal en Cultuur eerst een volwaardige opleiding was, is het nu een onderdeel van Slavische Talen en Culturen. Het gaat echter nog steeds om dezelfde entiteit, namelijk de expertise of specialisatie van het Russisch. Het is inconsequent en onredelijk dat in de ene situatie de FSR FGw over deze entiteit wel instemmingsrecht had en in de huidige situatie niet.

- **Op welke vormen van onderwijsprogramma's zou instemmingsrecht of adviesrecht nodig zijn? Met welk doel? Hoe wegen we zorgvuldige bestuurlijke besluitvorming inclusief medezeggenschap af tegen het creëren van een flexibele onderwijsorganisatie waarbij programmateams snel kunnen inspelen op veranderingen in de omgeving en ontwikkelingen in hun vakgebied?**

De FSR FGw heeft in de huidige situatie instemmingsrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen. Zoals hierboven beschreven ziet de FSR FGw op dit moment een steeds sterker wordende trend om opleidingen samen te voegen. Er komen steeds meer brede labels en binnen die brede labels hebben studenten de mogelijkheid zich te specialiseren door middel van aan programma, major, minor of track. Voorheen vormden deze specialisaties vaak eigen opleidingen en hadden ze dus een eigen CROHO-label. Bij Midden-Oosten Studies bijvoorbeeld, geeft het CROHO-label niet langer aan in welke specialisatie studenten worden opgeleid. Voordat Arabische Taal en Cultuur en Hebreeuwse Taal en Cultuur werden samengevoegd had de FSR FGw instemmingsrecht op het afschaffen van deze expertises. Nu deze specialisaties samen zijn gevoegd heeft de FSR FGw niet langer instemmingsrecht op het afschaffen van deze majoren. In principe kan één van deze majoren nu afgeschaft worden zonder dat de FSR FGw hiermee moet instemmen. Daarom beschouwt de FSR FGw het krijgen van instemmingsrecht op

expertises niet als een uitbereiding van zijn rechten maar als het behouden van zijn rechten. Deze rechten heeft de FSR FGw nodig om de belangen van de studenten in hun keuzevrijheid te beschermen en op die manier zijn taak te blijven uitvoeren. Het niet verlenen van deze rechten is een inperking van de rechten van de FSR FGw, zoals het hierboven geschetste voorbeeld van Midden-Oosten Studies laat zien.

Ook programma's, minoren en tracks worden gezien als expertises. Het afschaffen van een minor zou het afschaffen van een expertise zijn. Bijvoorbeeld bij het op termijn beëindigen van de educatieve minor, wat op dit moment speelt, heeft de FSR FGw geen enkele zeggenschap. Dit is vreemd aangezien er toch sprake is van een expertise die voor (aankomend) bachelorstudenten interessant is en in dit geval zelfs een expertise die interessant is voor studenten van meerdere studies. De FSR FGw zou graag toezicht willen houden op het aanbod van elke soort van expertise zoals eerder gedefinieerd.

De FSR FGw zou ook graag toezicht houden op het aanbod van tracks. Dit omdat de FSR FGw ook in het geval van tracks het facultaire aanbod in de gaten houdt, in tegenstelling tot de opleidingscommissies (OC's) die kijken naar de kwaliteit van hun eigen opleiding(en). Ook heeft de FSR FGw een duidelijker overzicht van de invloed op andere opleidingen. Er wordt bijvoorbeeld momenteel over gesproken om de Research Master Nederlandse letterkunde een track te maken van de Research Master Literary Studies. De FSR FGw maakt zich in het geval van onder andere tracks zorgen of de garantie kan worden gegeven dat deze expertises blijven bestaan. Het is in het belang van de studenten dat expertises worden behouden. Wanneer er een groter aanbod is hebben studenten de mogelijkheid om zich te specialiseren in een onderwerp naar hun keuze. Het is van belang dat studenten de mogelijkheid behouden de keuze te hebben uit een uitgebreid aanbod van expertises. Ook is het van belang dat deze expertises behouden blijven voor de overdracht van kennis. Indien expertises worden afgeschaft zal er kennisoverdracht verloren gaan, zo verdwijnt specialistische kennis. Het is dus van groot belang om de FSR FGw de rechten te geven om overzicht te houden over het aanbod van expertises op onze faculteit. De FSR FGw adviseert dringend om de FSR FGw instemmingsrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks te geven.

Daarnaast zou de FSR FGw graag instemmingsrecht willen op voertaalwijzigingen van opleidingen. De FSR FGw wil instemmingsrecht op voertaalwijzigingen omdat de FSR FGw op deze manier de kwaliteit van onderwijs kan bewaken. Indien de voertaal van een opleiding verandert heeft dat ook gevolgen voor andere opleidingen. De FSR FGw heeft het als taak om te letten op de effecten op andere opleidingen, het bekende domino-effect. OC's hebben enkel zicht op hun eigen opleiding(en). Daarom is het van belang voor de kwaliteit van onderwijs en de studenten dat ook de FSR FGw een instemmingsverzoek ontvangt wanneer een opleiding een voertaalwijziging wil doorvoeren.

De FSR FGw hoeft behalve op voertaalwijzigingen geen instemmingsrecht op het veranderen van programma's. De FSR FGw heeft via het adviesrecht op deel B van de OER al adviesrecht op programmawijzigingen. De OC's zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van en samenhang binnen opleidingen. Daarom zouden OC's dan ook zo snel mogelijk instemmingsrecht moeten krijgen op programmawijzigingen. Hiermee bedoelt de FSR FGw niet alleen instemmingsrecht via deel B van de OER, maar ook dat OC's apart een instemmingsverzoek zouden moeten ontvangen voor de programmawijziging. OC's zouden verder een apart instemmingsverzoek moeten ontvangen voor voertaalwijzigingen van hun opleiding(en). De OC's bewaken de kwaliteit van hun opleiding(en), daarom is het van belang dat zij kunnen toetsen wat het effect van een voertaalwijzigingen op een opleiding zou kunnen zijn. Ook zou het proces rond het vaststellen van de OER worden vertraagd wanneer de OC alleen via de OER instemmingsrecht heeft op voertaalwijzigingen. Dat is onwenselijk.

Minder flexibiliteit vindt de FSR FGw geen gegronde angst. De FSR FGw heeft baat bij een goed functionerende faculteit. De FSR FGw zou er dan ook niks mee opschieten om zonder gegronde redenen het proces te vertragen. De FSR FGw heeft niet als doel om dwars te liggen en het proces te vertragen, maar hij vindt tevens dat onderwijs een te serieuze zaak is om snelle en nog te ondoordachte beslissingen te nemen. Als de FSR FGw een goed uitgewerkt plan ontvangt dat ten goede komt aan de opleidingen en de studenten zal de FSR FGw uiteraard snel instemmen. Wanneer er echter een voorstel ligt dat discussie en vragen oproept of wanneer er mogelijk (nog) niet goed is uitgewerkt wat de gevolgen zullen zijn of wanneer de FSR FGw het gewenste plan betwijfelt is het onwenselijk om dit plan direct door te voeren. Plannen dienen goed uitgewerkt te zijn, geen vragen meer op te roepen en de consequenties dienen in beeld te zijn gebracht voordat de plannen worden uitgevoerd. Zolang het faculteitsbestuur met gegronde plannen komt, hoeven er geen zorgen te zijn over tegenstrijdige medezeggenschap. Het is daarom ook van groot belang dat de FSR FGw de initiatiefnemers en het faculteitsbestuur laat nadenken over de te nemen beslissingen en haar argumenten zorgvuldig laat formuleren. Het vergroten van de medezeggenschapsrechten verbetert de kwaliteit van het onderwijs. Indien plannen uitgewerkt zijn zoals ze zouden moeten zijn zorgt het verlenen van instemmingsrecht in geen geval tot inflexibiliteit van het proces.

- **Hoe voorkomen we dat het behoud van expertises binnen opleidingen zich zal onttrekken aan het zicht van de facultaire medezeggenschap en dat daarmee het behoud van expertises onvoldoende is geborgd? Niet alleen de medezeggenschap heeft invloed op het behoud van expertises en maakt zich daar sterk voor. Ook in andere gremia binnen de faculteit komen expertises en disciplinebewaking aan de orde. Zo hebben afdelingsvoorzitters een verantwoordelijkheid voor disciplinebewaking en houdt de Vaste Commissie**

voor hoogleraarszaken (waarin de afdelingsvoorzitters en onderzoeksdirecteuren zitting hebben) zicht op de posities waar hoogleraren en uhd's (nodig) zijn.

De huidige bewaking van expertises sluit niet aan bij de manier waarop studierichtingen worden ingepast binnen het systeem. Studierichtingen worden steeds meer in programma's, minoren, majoren en tracks verpakt en niet meer met een eigen CROHO-label. Om op afschaffing van dezelfde onderdelen instemmingsrecht te houden is het dus van groot belang dat de FSR FGw instemmingsrecht krijgt op het afschaffen van programma's, minoren, majoren en tracks. De huidige bewaking van expertise is ingesteld toen specialisaties nog vooral in zelfstandige opleidingen werden aangeboden. Nu steeds meer specialisaties alleen nog maar in expertises als programma's, minoren, majoren en tracks terugkomen is het van belang dat de FSR FGw niet de mogelijkheid tot controle daarover verliest. Om de diversiteit van het onderwijs te behouden is het van groot belang dat een orgaan als de FSR FGw ook hier inspraak op heeft.

De Vaste commissie voor hoogleraarsbenoemingen adviseert over profielen van gewone en bijzondere leerstoelen, voordrachten van hoogleraarsbenoemingen, de instelling van bijzondere leerstoelen en het beleid betreffende de leerstoelen. De taken van deze commissie zijn op geen enkele manier te vergelijken met het instemmingsrecht van de medezeggenschapsorganen. Verder is het van belang te benadrukken dat de FSR FGw een ander perspectief heeft bij het beschermen van onderwijs. De FSR FGw behartigt de studentenbelangen, in alle andere beschermende gremia komen die studentenbelangen minder direct aan de orde. De Vaste commissie voor hoogleraarsbenoemingen heeft andere belangen dan de FSR FGw. De FSR FGw zorgt er namelijk voor dat de stem van de studenten nadrukkelijk wordt meegenomen. Verder is het voor deze kwestie niet relevant dat er ook door andere mensen wordt toegezien op het onderwijsaanbod. Het is erg belangrijk dat deze andere controlerende gremia bestaan; de FSR FGw trekt het functioneren van deze organen niet in twijfel. Het wel of niet bestaan van deze gremia zou echter niet van invloed moeten zijn op het wel of niet hebben van instemmingsrecht van de FSR FGw.

- **Hoe verhouden de facultaire medezeggenschapsorganen zich tot elkaar? Is het wenselijk dat OC, OR en FSR alle drie zelfstandig advies uitbrengen Of instemmingsrecht hebben op hetzelfde onderwijsprogramma? Zit er een volgorde in? Of speelt de vorm van het onderwijsprogramma (opleiding, programma etc.) een rol? Hoe voorkomen we dat trajecten te lang gaan duren? Hoe gaan we om met tegenstrijdige adviezen vanuit de verschillende gremia? Hoe staat de raad tegenover het idee om bij onderwijszaken die instemmingsplichtig zijn een 'ad hoc faculteitsraad' in te stellen waarin zowel de**

betrokken OC, als OR en FSR zitting hebben waarbij het instemmingsrecht overgaat op deze ad hoc faculteitsraad? Wat zouden de voor- en nadelen zijn?

De FSR FGw en de Ondernemingsraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen (OR FGw) houden zich niet bezig met dezelfde zaken. De OR FGw houdt zich kort gezegd bezig met kwesties die betrekking hebben op het personeel. De FSR FGw houdt zich kort gezegd bezig met onderwijs en andere zaken die studenten aangaan. Het kan zo zijn dat de OR FGw en de FSR FGw op hetzelfde instemmingverzoek of dezelfde adviesaanvraag reageren, maar een belangrijk onderscheid is dat de OR FGw en de FSR FGw beredeneren vanuit verschillende perspectieven. De FSR FGw vindt het vanwege de verschillende perspectieven belangrijk dat ook de OR FGw rechten heeft. Uiteraard hangt het af van betreffende kwestie welke rechten overeenkomen. Zo verwacht de FSR FGw geen problemen wanneer zowel de FSR FGw als de OR FGw instemmingrecht krijgen op het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks. Voor de OR FGw geldt immers dezelfde inperking van rechten rondom deze kwestie.

OC's houden zich, in tegenstelling tot de FSR FGw, bezig met hun eigen opleiding(en). OC's zouden zich dus meer dan de FSR FGw bezig moeten houden met de inhoud van de opleiding, programma's, majoren, minoren en tracks. Ook OC's hebben dus een ander perspectief op ontwikkelingen dan de FSR FGw. OC's zijn meer bezig met de kwaliteit van de opleidingen zelf, terwijl de FSR FGw ook bezig is met het aanbod van opleidingen. Om bij het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks zicht te krijgen op alle mogelijk consequenties dienen alle partijen te worden betrokken, zo wordt er gegarandeerd dat bepaalde plannen vanuit alle perspectieven worden bekeken.

De FSR FGw acht het van belang dat facultaire medezeggenschapsorganen zelfstandig instemmingsrecht hebben. Zoals eerder aangegeven bekijken verschillende medezeggenschapsorganen (dezelfde) kwesties vanuit verschillende perspectieven, daarom zouden zij ook zelfstandig moeten kunnen reageren op een instemmingsverzoek. Als er verschillende medezeggenschapsorganen zijn die rechten hebben op dezelfde plannen kan dit de vraag oproepen of er sprake zou moeten zijn van een volgorde van de reacties van de verschillende gremia. Volgorde in de reacties van verschillende medezeggenschapsorganen kan wenselijk zijn. Zo zou de FSR FGw dan niet hoeven kijken naar plannen voor voertaalwijzigingen die niet door de OC worden ingestemd. De volgorde kan echter ook zorgen voor een vertraagd proces. Het is daarom van belang dat er een afweging wordt gemaakt tussen de gewenste volgorde en de vertraging van het proces. Ook is het natuurlijk zo dat de aard van de aanvraag of het verzoek bepaalt welke medezeggenschapsorganen rechten hebben. Hier boven is reeds besproken welke rechten de FSR FGw bij de verschillende organen zou willen zien.

Zoals eerder gezegd heeft de FSR FGw baat bij een goed functionerend faculteit. De FSR FGw heeft de intentie om onderwijskwaliteit te bewaken en niet om het traject vanwege ongegronde redenen te vertragen. Om er voor te zorgen dat de FSR FGw en de andere medezeggenschapsorganen binnen een kort tijdsbestek een oordeel kunnen vormen is het dan ook van belang dat alle relevante gremia in een zeer vroeg stadium worden betrokken en op de hoogte worden gesteld.

Wat zou kunnen voorkomen wanneer meerdere organen rechten hebben, is dat de verschillende gremia niet hetzelfde reageren op een adviesaanvraag of een instemmingsverzoek. Een mogelijke oorzaak hiervan zouden de, hierboven besproken, verschillende visies die de verschillende gremia hebben kunnen zijn. Tegenstrijdige adviezen zijn echter in de huidige situatie ook mogelijk. Een verandering van de huidige situatie, door het toekennen van instemmingsrecht op het op het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks zal het probleem met betrekking tot tegenstrijdige adviezen niet vergoten en ook niet verkleinen. De FSR FGw begrijpt dat het onwenselijke situaties met zich mee kan brengen wanneer meerdere organen met instemmingrecht verschillend adviseren. Dit is echter het onvermijdelijke gevolg van een organisatie als een universiteit, waarbij een heel diverse groep mensen is betrokken. Al deze mensen moeten nou eenmaal op een manier vertegenwoordigd worden; studenten en medewerkers. Om iedereen bij het facultaire beleid te betrekken is instemmingrecht voor verschillende organen noodzakelijk. Het bestaan van tegenstrijdige adviezen wijst er juist op dat er inderdaad vanuit verschillende visies anders naar een plan wordt gekeken.

In de adviesaanvraag wordt de mening van de FSR FGw gevraagd over het instellen van een 'ad hoc' faculteitsraad wanneer er besluiten genomen dienen te worden over het afschaffen van een expertise. De OR FGw, de FSR FGw en OC's zijn niet gewend om samen te werken en zullen moeten overleggen met hun achterban. Van een orgaan dat ineens wordt samengesteld en dan moet overleggen verwacht de FSR FGw niet dat dit goed functioneert. De faculteitsraad wordt pas 'ad hoc' samengesteld, het zou dus kunnen voorkomen dat je iedere keer met andere mensen aan het overleggen bent. De FSR FGw denkt dat er dan niet effectief samengewerkt wordt. Ook kunnen er geen verbeteringen worden gemaakt in de samenwerking, omdat de samenwerking tussen bepaalde mensen maar eenmalig is. Verder is het zo dat de afgevaardigden van de verschillende gremia keer op keer met de rest van hun raad of commissie zullen moeten vergaderen. Dit zal het proces aanzienlijk vertragen. Ook zullen er bij het instellen van een ad hoc faculteitsraad discussies moeten plaatsvinden tussen partijen die elk vanuit een zeer verschillend perspectief beredeneren, dit zou het proces waarschijnlijk ook zeker niet versnellen. Het instellen van een ad hoc faculteitsraad leidt ertoe dat de standpunten van de OR FGw, de FSR FGw en de OC's niet los van elkaar worden behandeld waardoor de verschillende belangen niet duidelijk worden vertegenwoordigd. In de medezeggenschap zouden de belangen juist nadrukkelijk moeten worden vertegenwoordigd, dat is de

belangrijkste taak van medezeggenschap. Daarom staat de FSR FGw negatief tegenover het instellen van een ad hoc faculteitsraad.

- **Hoe verhoudt de facultaire medezeggenschap zich tot de universitaire medezeggenschap? En tot het DLG en DGO waarin bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over unica en naamswijzigingen van labels (zoals bij de brede labels en meer recent: de naamswijziging van de BA Wijsbegeerte naar Filosofie)? Daar waar programmawijzigingen zouden leiden tot het verdwijnen van in Nederland unieke expertises, is de faculteit gebonden aan een uitvoerig traject van overleg en afstemming met de zusterfaculteiten en de VSNU. Hoe kan dit traject zich verhouden tot de facultaire medezeggenschap?**

De Universiteit van Amsterdam (UvA) heeft een Centrale Ondernemingsraad (COR) en een Centrale Studentenraad (CSR), deze raden houden zich bezig met universiteitsbrede onderwerpen, zoals de Raad van Toezicht. De COR en de CSR houden zich wat onderwijs betreft bezig met centrale onderwerpen. De verhouding tussen de FSR FGw en de centrale medezeggenschap is dus, zoals de naam suggereert, de verhouding tussen centraal en facultair niveau. De centrale medezeggenschap houdt zich bezig met centrale onderwerpen en de FSR FGw houdt zich bezig met facultaire onderwerpen, zoals het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks.

De FSR FGw zal altijd in de overweging meenemen wat er op landelijk niveau wordt besproken, bijvoorbeeld bij het Decanenoverleg Letteren en Geschiedenis (DLG) en het Disciplineoverlegorgaan Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschappen (DGO). De FSR FGw vindt het echter wel belangrijk dat de facultaire medezeggenschap dan alsnog wordt betrokken. Zoals eerder al is gezegd, heeft de FSR FGw niet de intentie om dwars te liggen. De FSR FGw zal altijd achter goede en onderbouwde ideeën staan. De FSR FGw laat zich graag overtuigen door duidelijke en onderwijsinhoudelijk sterke argumenten. Natuurlijk bestaan er verschillende visies op goede ideeën, maar de FSR FGw zal altijd open staan om in gesprek te gaan, argumenten te geven voor zijn standpunt en te luisteren naar de argumenten van het faculteitsbestuur.

De FSR FGw stelt het zeer op prijs dat een uitvoerig traject van overleg en afstemming met de zusterfaculteiten en de Vereniging van Universiteiten (VSNU) wordt uitgevoerd als de mogelijkheid bestaat dat er in Nederland uniek expertise verdwijnt. Toch denkt de FSR FGw dat het van belang is ook de FSR FGw hier bij te betrekken, zodat ook het studentenperspectief van studenten van de FGw wordt vertegenwoordigd.

- **In hoeverre zou het wenselijk zijn om te komen tot één universiteitsbrede, samenhangende regeling voor advies- en instemmingsrecht op het onderwijsaanbod, in samenhang met de komende wetswijziging?**

Als er op andere faculteiten sprake blijkt te zijn van exact dezelfde situatie kan er naar de FGw worden gekeken als inspiratiebron. De discussie die op de FGw wordt gevoerd, met betrekking tot het behoud van rechten van de FSR FGw door hem instemmingrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks te geven kan ook worden gevoerd op andere faculteiten. De FSR FGw kan er niet over oordelen of deze kwestie op andere faculteiten hetzelfde is. Alle faculteiten zouden zelf deze discussie moeten voeren. De FGw kan hierbij als inspiratie dienen, maar het zou zeker niet zo moeten zijn dat wat geldt op de FGw per definitie moet worden ingevoerd op andere faculteiten.

De universiteitsbrede komende wetswijziging staat los van deze kwestie. Deze kwestie kan echter wel aansluiten bij die nieuwe wet *Versterking van Bestuurskracht van Onderwijsinstellingen*, omdat de OC's hierdoor meer rechten krijgen met betrekking tot hun eigen opleiding(en). Dit past binnen het idee dat in dit advies wordt aangedragen. De OC's zullen de kwaliteit van opleidingen waarborgen, de FSR FGw zal onderwijs op de faculteit in het oog houden, onder andere door instemmingsrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen, programma's, majoren, minoren en tracks en de OR FGw zal zich bezighouden met personeelszaken. Dit past goed bij de eerder beschreven visies vanuit waar deze medezeggenschapsorganen beredeneren.

Afsluiting

De FSR FGw adviseert u om naast het instemmingsrecht op initiëren en opheffen van opleidingen de FSR FGw instemmingsrecht te geven op het initiëren en opheffen van programma's, majoren, minoren en tracks. De FSR FGw heeft in de huidige situatie alleen instemmingsrecht op het initiëren en opheffen van opleidingen. Door de aanpassingen in het onderwijs aan de faculteit, waarin steeds meer expertises worden ondergebracht in programma's, majoren, tracks en minoren verliest de FSR FGw aan rechten. De FSR FGw verliest in de huidige situatie rechten door een verandering van de ordening van specialisaties. Om de rechten van de FSR FGw niet te verkleinen, maar ze te behouden is het van belang hem instemmingsrecht te geven op de expertises zoals ze in opleidingen terugkomen. Hierdoor kan de FSR FGw de belangen van de student blijven behartigen op het oorspronkelijk bedoelde niveau van expertises.